

Aan de leden van Gedeputeerde Staten
en Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 31 maart 2021
Betreft: visie op koersdocument stikstof

Geachte leden,

Op 30 maart heeft u in het bestuurlijk overleg Stikstof het koersdocument Stikstof gepresenteerd. Dit wordt op 7 april a.s. besproken in de Statencommissie Omgevingsbeleid en vervolgens in Provinciale Staten. In deze brief geven wij u in het kort onze eerste reactie op dit document, die u kunt meenemen bij de verdere vormgeving van uw beleid en de besluitvorming in Provinciale Staten.

Allereerst waarderen we dat dit koersdocument nu voorligt. Het geeft een helder overzicht van de problematiek en voorliggende opgaven zowel voor Drenthe als totaal als voor de verschillende Natura 2000 gebieden. Het geeft ook inzicht in het te doorlopen proces. Wij waarderen het ook dat hier met partners overleg over wordt gevoerd.

Uit dit overzicht blijkt ook dat er voor Drenthe - gezien vanuit landelijke perspectief - een enorme opgave ligt om de doelen te halen. De doorrekening van het huidige beleid laat zien dat in onze provincie in veel gebieden de - wettelijk verankerde instandhoudingsdoelen – bij lange niet worden gehaald. Er zijn hier dus (forse) extra inspanningen nodig. Het is goed om ons hiervan bewust te zijn.

Dit brengt ons ook bij de zorgen die er bij ons leven over de toon en inzet voor het provinciale beleid zoals in het koersdocument geschetst.

Hoewel wij ook zien dat de oplossingen voor de aanpak van de stikstofdeken primair liggen bij het landelijke bronbeleid, geldt ook dat het geheel een gezamenlijke opgave van Rijk en provincie is, waarbij de provincie primair verantwoordelijk is voor het halen van de instandhoudingsdoelen en daarmee ook medeverantwoordelijk is voor de inspanningen en resultaten die in de wetstekst staan.

In het koersdocument lijkt de provinciale inzet sterk te leunen op het landelijke beleid en wordt nog te weinig duidelijk waar de provincie zelf voor wil gaan staan. Alinea's over de afhankelijkheid van het Rijk en passages als 'het moet haalbaar en betaalbaar zijn', zijn op zichzelf wel juist maar lijken ook voort te komen uit onduidelijkheid over de eigen inzet en het preluderen op het niet halen van de inspannings- en resultaatverplichtingen. In dat licht is van belang dat diverse sectoren zoals wegverkeer, industrie en zeevaart door landelijke regelgeving tot maatregelen komen, maar juist voor landbouw geldt dat naast generieke bronmaatregelen een gebiedsgerichte aanpak onontbeerlijk is.

Het koersdocument biedt nog geen enkel zicht op Drentse maatregelen die hiervoor zullen worden genomen. Uit de overzichten op pagina 8 en 10 blijkt dat ook in 2030 nog maar in zo'n 30% van de te beschermen natuurgebieden de kritische depositiewaarden (KDW) zullen worden gehaald. De resultaatsverplichting van 74% van de natuur op KDW in 2035 lijkt daarmee nu al op losse schroeven te worden gezet.

Wat ons daarnaast zorgen baart is de planning en het daarmee gepaard gaande tempo. Waar provincies als Friesland, Gelderland en Brabant al analyses hebben en een eerste inzet op bepaalde maatregelen, is in het koersdocument voorzien dat Drenthe daar pas eind 2022 aan toe is.

Dat geheel kan betekenen dat Drenthe zonder aanpassingen in methodiek en maatregelen koerst op een tekort schietend beleid, met grote risico's voor het verder uitgeven van vergunningen en de juridische houdbaarheid. Het veruit niet voldoen aan voorwaarden voor gunstige instandhouding van habitattypen zal de ruimte voor vergunningen sterk inperken, en levert een groot risico voor het mogelijk maken van ontwikkelruimte voor diverse sectoren, maar vooral voor de landbouw. Wij denken dat heldere keuzes vereist zijn, maar ook dat er meer tempo nodig is. Daarnaast vinden wij dat Drenthe - gezien de extra opgaven en haar financiële positie – ook een meer pro-actieve opstelling moet kiezen richting het Rijk. Dit vanuit de extra opgaven die voorliggen en vanuit de optiek wat we regionaal en met sectoren *wel* kunnen bijdragen aan realisatie van de doelen in de diverse gebieden.

Wij denken ook dat het mogelijk en nodig is om de inzet op hoofdlijnen (instrumenten en middelen) daarvoor voor het eind van dit jaar op een rij te hebben. Als onderdeel van de versnelling zien wij een veel zwaarder accent op uitwerking van doelen en beleid voor overgangsgebieden, waarbij ingezet wordt op 'de landbouw van de toekomst': veel natuur-inclusiever en veel minder stikstofuitstoot gekoppeld aan de realisering van de water- en klimaatopgave. Deze inzet zou ook als Drentse bagage voor de gesprekken met het aanstaande Kabinet kunnen dienen. Dit is een belangrijk landelijk spoor dat in de andere provincies nu ook wordt opgestart. Het bovenstaande werken wij graag samen met andere stakeholders en partners uit maar we constateren tegelijkertijd dat het voor alle partijen een complex dossier is met veel verschillende belangen.

Te overwegen is daarom om een externe versnellingscommissie van deskundigen te benoemen om de provincie te helpen hier verdere inhoud aan te geven. Dit vanuit het belang dat alle sectoren hebben bij consistentie, zekerheid en snelle oplossingen voor deze complexe opgave.

Tot een nadere toelichting zijn wij altijd bereid.

Met vriendelijke groet,
Namens de Natuur en Milieufederatie Drenthe en
mede namens Natuurmonumenten,
Stichting Het Drentse Landschap en Staatsbosbeheer:

Reinder Hoekstra
Directeur Natuur en Milieufederatie Drenthe